10.9.2024

Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunta

HE 57/2024

Lausunto kyberturvallisuusdirektiivin (NIS2) täytäntöönpanoa koskevasta hallituksen esityksestä

Posti Group Oyj kiittää mahdollisuudesta antaa asiantuntijalausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle kyberturvallisuusdirektiivin (NIS 2 -direktiivi) täytäntöönpanoa koskevaksi lainsäädännöksi. Posti esittää lausuntonaan seuraavaa:

Yleiset huomiot

Posti pitää ehdotetun sääntelyn tavoitetta EU:n yhteisen sekä jäsenvaltioiden kansallisen kyberturvallisuuden tason vahvistamisesta kriittisten sektoreiden ja toimijoiden osalta yhteiskunnan toimivuuden kannalta tärkeänä. Posti kannattaa linjausta, jonka mukaan kansallinen täytäntöönpano tehtäisiin direktiivin edellyttämän vähimmäistason mukaisesti ja välttäen kansallista lisäsääntelyä. Kyberturvallisuutta koskevan sääntelyn laajentuessa kokonaan uusille toimialoille on olennaista myös vahvistaa yhteistyötä valvovien viranomaisten ja yritysten välillä. Uusille toimialoille tulisi myös olla yksiselitteistä, miten lainmukaisuutta valvotaan ja miten yritys voi oma-aloitteisesti varmistaa toimivansa lainmukaisesti.

Soveltamisalaa koskevat huomiot

NIS 2-direktiivissä on posti- ja kuriiripalvelut listattu uusina kyberturvallisuussääntelyn soveltamisalaan kuuluvina toimialoina. Esityksen liitteessä II tämä on ehdotettu täytäntöönpantavaksi mainitsemalla toimijoina kuriiripalvelun tarjoajat sekä viittaamalla EU:n postipalveluita koskevan direktiivin 2 artiklan 1 a alakohdassa tarkoitettuihin postipalvelun tarjoajiin.

Liitteen kirjausta on korjattu lausunnolla olleeseen hallituksen esitysluonnokseen verrattuna. Tästä huolimatta Posti katsoo, että esityksessä soveltamisalan määrittely on jäänyt tulkinnanvaraiseksi posti- ja kuriiritoiminnan osalta. Tämä on merkittävä kysymys sen kannalta, kuinka paljon ja mitä yrityksiä lopulta lain soveltamisalaan tulee.

Lakiesityksessä tai sen perusteluissa ei ole käytännössä lainkaan avattu kuriiripalvelun tarjoajan määritelmää. Postipalvelujen osalta puolestaan viittaus postidirektiiviin jättää epäselväksi, mitä yrityksiä Suomessa katsottaisiin postipalvelun tarjoajiksi. Kuten hallituksen esityksen perusteluihin (s. 73) on kirjoitettu, postidirektiivin 2 artiklan 1 a alakohdan mukaan 'postipalvelujen tarjoajalla' tarkoitetaan yritystä, joka tarjoaa yhtä tai useampaa postipalvelua. 'Postipalveluilla' tarkoitetaan palveluja, joihin kuuluu postilähetysten keräily, lajittelu, kuljetus ja jakelu. 'Postilähetyksellä' puolestaan tarkoitetaan postipalvelun tarjoajan kuljetettavaa valmista lähetystä, joka on osoitettu jollekin vastaanottajalle. Tällaiset lähetykset voivat kirjelähetysten lisäksi olla *esimerkiksi kirjoja, luetteloita, sanomalehtiä ja aikakausjulkaisuja sekä postipaketteja*, jotka sisältävät joko kaupallista arvoa omaavaa tai sitä vailla olevaa tavaraa.

Hallituksen esityksessä arvioidaan, että posti- ja kuriirisektorin osalta NIS2-toimijoiden joukko olisi Suomessa pieni. Vain Posti Group Oyj:n mainitaan ainakin kuuluvan soveltamisalan piiriin. Huomattakoon, että Postikonsernissa postiyrityksenä toimii Posti Jakelu Oy, ei konsernin emoyhtiö, mikä on tärkeää soveltamisen rajautuessa yksittäisiin oikeushenkilöihin.

Posti katsoo olevan epäselvää, mihin lakiesityksessä esitetty arvio perustuu. Suomessa postilain mukaiset liikenne- ja viestintävirastolle ilmoittautuneet postiyritykset, jotka tarjoavat osoitteellisten kirjeiden palveluita, ovat selvästi soveltamisalaan kuuluvia toimijoita, jos ne ylittävät kokoa koskevat kynnysarvot. Lakiesityksessä ei lainkaan oteta kantaa siihen, miten sääntelyä sovellettaisiin muihin jakeluyrityksiin, jotka kuljettavat esimerkiksi sanomalehtiä tai postipaketteja. Postin käsityksen mukaan ei ole uskottavaa, että kaikki jakelutoimialan yritykset Postia lukuunottamatta jäisivät kokorajoituksen perusteella soveltamisalan ulkopuolelle.

Tässä yhteydessä Posti nostaa esille myös lakiesityksen perusteluissa (s. 146-147) tehdyt viittaukset komission suositukseen 2003/361/EY. Tämän suosituksen mukaan määriteltäisiin, mitkä toimijat täyttäisivät keskisuuren yrityksen määritelmän. Perustelutekstistä ei selvästi käy ilmi, miten suositusta sovellettaisiin konsernirakenteeseen kuuluvien yhtiöiden osalta ja missä tilanteessa konserniyhtiöiden väliset sidokset tai omistusyhteydet johtaisivat kynnysrajojen ylittymiseen.

Postiyritykseksi on Liikenne- ja viestintäviraston ylläpitämän postitoimintarekisterin mukaan ilmoittautunut tällä hetkellä yhteensä 15 toimijaa. Postilain 11 luvussa olevat varautumista koskevat säännökset edellyttävät jo nykyisin kaikilta postiyrityksiltä varautumista siihen, että postitoiminta voi jatkua mahdollisimman häiriöttömästi valmiuslaissa tarkoitetuissa poikkeusoloissa sekä normaaliolojen häiriötilanteissa. KyberturvallisuussäänTelyn tavoitteiden kannalta Posti katsoo tarkoituksenmukaiseksi, että

kaikki postitoimialan yritykset ovat yhdenmukaisesti sääntelyn piirissä. Jos tarkoituksena ei ole ollut rajata sääntelyn soveltamista Suomen postilain soveltamisalan mukaisesti, niin sääntelyä tulee korjata vastaavasti.

Posti pitää erittäin tärkeänä, että lakiin saadaan soveltamisalaa koskeviin kysymyksiin yksiselitteinen kansallinen linjaus, joka kohtelee alalla toimivia yrityksiä tasapuolisesti.

Kunnioittavasti

Posti Group Oyj

Päivi Rokkanen	Iikka Salmela
Chief Compliance Officer	Chief Information Security Officer